

Sygn. akt V U 222/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: star. sekr. sądowy Marta Grabowska

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2017 r. w Legnicy

sprawy z wniosku A. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania A. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 23 stycznia 2017 r.

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VU 222/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 stycznia 2017 r. – znak (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił A. H. prawa do emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze .

W uzasadnieniu organ rentowy podał, że ubezpieczony nie spełnia warunków z art. 184 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych , gdyż - na dzień 1 stycznia 1999r. - udokumentował jedynie 24 lata , 03 miesiące i 11 dni okresów składkowych i nieskładkowych - wobec wymaganych 25 lat.

Dodatkowo ZUS Oddział w L. wskazał , że na dzień 01 stycznia 1999r. uznał A. H. okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze – w łącznym wymiarze 16 lat 08 miesięcy i 10 dni .

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. nie uwzględnił ubezpieczonemu do stażu ogólnego- okresu pracy w gospodarstwie rolnym jako domownika w okresie od 01 marca 1993r. do 01 listopada 1995r. W tym czasie rolnik prowadzący gospodarstwo rolne nie opłacał za wnioskodawcę – jako domownika – składek na ubezpieczenia społeczne rolników.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał , że nie uznał wnioskodawcy jako pracy w szczególnych warunkach okresów :

- od 21 czerwca 1974r. do 06.09.1974r. w Zakładzie (...) w L., ponieważ charakter pracy wskazany w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie został określony ściśle według wykazu, działu pozycji Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i nie powołano się na w/w rozporządzenie ,

- od 14 września 1974r. do 30 czerwca 1978r. w (...) Zakładach (...) w P., ponieważ nie przedłożono żadnego świadectwa pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze potwierdzającego fakt wykonywania w/w pracy , a zeznania świadków nie stanowią dowodu w sprawie przed organem rentowym ,

- od 06 lipca 1978r. do 31 grudnia 1989r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L. oraz od 02 stycznia 1990r. do 03 grudnia 1990r. w Przedsiębiorstwie (...), ponieważ stanowisko pracy wymienione w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 26 marca 2003r. jest niezgodne ze stanowiskiem unormowanym we wskazanym dziale , pozycji i punkcie Zarządzenia nr 9 Ministra Administracji , Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 01 lipca 1983r.

Odwołanie od tej decyzji złożył wnioskodawca i wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie jemu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze .

Skarżący wniósł o uznanie do stażu pracy w wymiarze uzupełniającym okresu pracy w gospodarstwie rolnym szwagra W. G. w okresie od 01 marca 1993r. do 01 listopada 1995r.

Zdaniem skarżącego legitymuje się on – na dzień 01 stycznia 1999r. – wymaganym 25 letnim stażem pracy , w tym ponad 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze .

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu podtrzymał w całości argumenty przedstawione w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. H. urodził się (...)

Wiek 60 lat osiągnął dnia (...)

W dniu 30 grudnia 2016r. A. H. złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych .

Do przedmiotowego wniosku skarżący dołączył świadectwa pracy i zaświadczenia na okoliczność posiadanych okresów składkowych i nieskładkowych .

Organ rentowy nie uznał do łącznego stażu pracy- w wymiarze uzupełniającym - okresu pracy A. H. w gospodarstwie rolnym szwagra W. G. w okresie od 01 marca 1993r. do 01 listopada 1995r.

Szwagier wnioskodawcy posiadał gospodarstwo rolne o powierzchni 3,21ha położone w miejscowości P. ul. (...) , a nabyte na podstawie aktu notarialnego z dnia 13 lutego 1990r. nr (...).

A. H. zameldowany był - na pobyt stały - w P. przy ul. (...) od 16 stycznia 1980r. do 01 grudnia 1980r. , a od 01 grudnia 1980r. do daty wydania w sprawie orzeczenia zameldowany jest na pobyt stały w P. przy ul. (...).

Odległość gospodarstwa rolnego W. G. od miejsca zamieszkania wnioskodawcy to odległość około 400 m.

Rolnik W. G. w okresie od 01 marca 1990r. do 01 listopada 1995r. nie opłacał składki na ubezpieczenie społeczne A. H. jako domownika .

d owo dy:

- akta o ustalenie kapitału początkowego i emerytalne wnioskodawcy k. 1-35,

- oświadczenie wnioskodawcy A. H. złożone z rozprawie w dniu 14 czerwca 2017r. k. 59v , e- protokół 00:24:43-00:27:00.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 184 ust.1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. Uz 2015r. , poz. 353 z późniejszymi zmianami) - urodzonym po dnia 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 , jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. dnia 1 stycznia 1999r. osiągnęli :

- okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wymagany w przepisach dotychczasowych nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn oraz ,
- okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 tj. 25 lat dla mężczyzn- (ust. 1) .

Emerytura – zgodnie z warunkami określonymi w ust. 2 art. 184 ustawy emerytalnej – przysługuje pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych , na dochody budżetu państwa .

Jak wynika z akt ubezpieczeniowych dołączonych do sprawy A. H. był członkiem otwartego funduszu emerytalnego , ale składając wniosek o emeryturę złożył oświadczenie o przekazanie środków zgromadzonych na OFE na dochody budżetu państwa za pośrednictwem ZUS.

Art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowi , że ubezpieczonym , urodzonym przed dniem 01 stycznia 1949 r. , będącymi pracownikami , zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze , przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 cytowanej ustawy .

Zgodnie z treścią & 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z dnia 18 lutego 1983r., Nr 8 poz. 43 z późniejszymi zmianami) – za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 25 lat dla mężczyzn – liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do zatrudnienia .

W zaskarżonej decyzji organ rentowy uznał , iż skarżący nie posiada wymaganego przepisami stażu pracy w wymiarze 25 lat – liczonego na dzień wejścia w życie ustawy tj. na dzień 01 stycznia 1999r. Strona pozwana bowiem – z przyczyn wymienionych w zaskarżonej decyzji , a przedstawionych w części wstępnej niniejszego uzasadnienia – nie uznała skarżącemu do stażu pracy w wymiarze uzupełniającym okresu pracy w gospodarstwie szwagra od 01 marca 1993r. do 01 listopada 1995r.

W złożonym odwołaniu skarżący podtrzymał żądanie złożone we wniosku , domagając się wliczenia do stażu pracy - w wymiarze uzupełniającym - okresu pracy w gospodarstwie rolnym szwagra .

Z analizy akt ubezpieczeniowych i z oświadczenia wnioskodawcy złożonego do protokołu rozprawy z dnia 14 czerwca 2017r. wynika , że rolnik W. G. nie opłacał za wnioskodawcę – jako domownika – składek na ubezpieczenia społeczne rolników . Od dnia 01 stycznia 1983r. istniał obowiązek odprowadzania składek przez rolnika za domownika na ubezpieczenie społeczne rolników .

Przepis art. 10 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2016r. , poz. 887 ze zm.) stanowi , że przy ustaleniu prawa do emerytury uwzględnia się – z zastrzeżeniem art. 56, jako okresy uzupełniające - okresy ubezpieczenia społecznego rolników , za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki .

Z literalnego brzmienia powołanego powyżej przepisu wynika , że- przy ustaleniu prawa do emerytury - do stażu pracy ogólnego – w wymiarze uzupełniającym – wlicza się przypadające po dniu 01 stycznia 1983r. tylko okresy opłacania składek na ubezpieczenia społeczne rolników do KRUS .

Skoro bezspornym w niniejszej sprawie jest , że takie składki w okresie od 01 marca 1993r. do 01 listopada 1995r. nie były odprowadzane za wnioskodawcę przez rolnika W. G. to w niniejszym postępowaniu bez znaczenia był sporny fakt pracy wnioskodawcy w tym gospodarstwie w okresie wskazanym w zaskarżonej decyzji . Ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym rolników w okresie od 01 marca 1993r. do 01 listopada 1995r. należy do właściwości innego organu ubezpieczeń jakim jest Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego . Żadna decyzja ZUS , ani rozstrzygnięcie sądu w sprawie odwołania od decyzji ZUS nie może ustalać istnienia tytułu ubezpieczenia w sytuacji , gdy stroną postępowania nie jest organ ubezpieczeniowy właściwy w tym zakresie .

Reasumując powyższe ustalenia sąd nie zaliczył A. H. w wymiarze uzupełniającym brakującym do 25 stażu pracy - okres pracy w gospodarstwie rolnym szwagra od 01 marca 1993r. do 01 listopada 1995r.

Zatem nie został spełniony – po stronie wnioskodawcy - warunek określony w & 3 wyżej wymienionego Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku

emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z dnia 18 lutego 1983r., Nr 8, poz. 43 z późniejszymi zmianami), a dotyczący okresu zatrudnienia wymaganego do uzyskania prawa do emerytury .

W konsekwencji tak poczynionych ustaleń sąd odstąpił od prowadzenia postępowania dowodowego w kierunku ustalenia posiadania przez wnioskodawcę stażu pracy w warunkach szczególnych na dzień 01 stycznia 1999r. , ponieważ wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie prawa do emerytury , określone w art. 184 w zw. z art. 32 ustawy emerytalnej muszą być spełnione łącznie .

W tym stanie sprawy zwrócić należy dodatkowo uwagę na fakt , że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 12 stycznia 2005r. IUK 160/04(OSNP 2005/16/255) w postępowaniu odrębnych w sprawie z zakresu ubezpieczenia społecznego toczącym się z odwołania od decyzji organu rentowego wydanej na wniosek o przyznanie emerytury lub renty , niedopuszczalne jest przedmiotowe przekształcenie roszczenia (art. 193 k.p.c.) przez żądanie ustalenia tylko niektórych przesłanek warunkujących prawo do świadczenia (w niniejszej sprawie m.in. zaliczenie do okresu pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia okresów zatrudnienia wskazanych w zaskarżonej decyzji , a opisanych w części wstępnej uzasadnienia) .

Wielokrotnie Sąd Najwyższy wyrażał ugruntowany w praktyce pogląd , że niedopuszczalne jest w trybie art. 189k.p.c. ustalania faktów , także prawotwórczych , jeśli celem tego powództwa jest ustalenie dowodu, który ma być wykorzystany w innym postępowaniu o świadczenia z ubezpieczenia społecznego (por. uchwały Sądu Najwyższego z 3 listopada 1994r. I PZP 45/94- OSNAPiUS 1995nr 6 , poz. 74 ; z 19 marca 2003r. III UZP 1/03- OSNP 2003, nr 13, poz. 317 , a także wyroki z dnia : 17 grudnia 1997r. I PKN 434/97 - OSNAPiUS z 1998, nr 21 , poz. 627 ; 23 lutego 1999r. I PKN 597/98 – OSNAPiUS 2000 nr 8 , poz. 301 ; 19 września 2000r., IIUKN 725/99- OSNAPiUS 2002, nr 7 , poz. 170) .

Reasumując Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie , gdyż nie było podstaw do jego uwzględnienia z przyczyn wymienionych w niniejszym uzasadnieniu .